

แผนงานการกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อลดปัญหาสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพฯ

ณิชา บุณสิงห์

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ

ผลจากการพัฒนาและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ สังคม และอุตสาหกรรม รวมทั้งอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการอุปโภคบริโภคของประชาชน ส่งผลให้ผู้ผลิตมีการผลิตสินค้าและบรรจุภัณฑ์ในรูปแบบต่าง ๆ มาบริการประชาชนหลากหลายชนิด เมื่อผู้บริโภคได้บริโภคสินค้าเหล่านี้แล้ว ทำให้เกิดขยะหลายประเภท และมีปริมาณมากขึ้นในแต่ละปี โดยปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่ออัตราการเกิดขยะมูลฝอย คือ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว การขยายตัวของเขตเมือง จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น การหลั่งไหลเข้ามาของแรงงานข้ามชาติภายหลังจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และการบริโภคที่ใช้ทรัพยากรอย่างไม่รู้ค่าและเกินความพอดี

จากข้อมูลกรมควบคุมมลพิษ พบว่า ปริมาณขยะมูลฝอยใน พ.ศ. 2559 มีขยะมูลฝอยชุมชนเกิดขึ้นประมาณ 27.06 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2558 ซึ่งมีขยะ 26.85 ล้านตัน คิดเป็นอัตราการเกิดขยะมูลฝอยต่อคนเพิ่มขึ้นจาก 1.13 เป็น 1.14 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน ซึ่งจังหวัดที่มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นต่อวันมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ กรุงเทพฯ จังหวัดชลบุรี จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดขอนแก่น ขยะมูลฝอยถูกเก็บขนเพื่อนำไปกำจัด 15.76 ล้านตัน (ร้อยละ 58 ของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) โดยกำจัดอย่างถูกต้อง 9.75 ล้านตัน (ร้อยละ 36 ของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกต้อง 330 แห่ง อีกประมาณ 6.01 ล้านตัน (ร้อยละ 22 ของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ถูกนำไปกำจัดยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้องและไม่ถูกสุขลักษณะ เช่น นำไปกองกลางแจ้งบนพื้นดินเผาในที่โล่ง มี 2,480 แห่ง และขยะที่เหลือไม่มีการเก็บขนทั้งในและนอกพื้นที่ให้บริการ 6.29 ล้านตัน (ร้อยละ 23 ของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น)

ปริมาณการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยชุมชนกลับมาใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นเป็น 5.81 ล้านตัน (ร้อยละ 21.5 ของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ส่วนใหญ่เป็นการใช้ประโยชน์จากขยะรีไซเคิลที่คัดแยกจากครัวเรือน (ร้อยละ 89.5) ส่งไปยังร้านรับซื้อของเก่า ศูนย์วัสดุรีไซเคิลชุมชน ธนาคารขยะรีไซเคิล รวมถึงการใช้ประโยชน์จากขยะอินทรีย์ (ร้อยละ 10) สำหรับการนำวัสดุรีไซเคิลในภาคอุตสาหกรรมมีประมาณ 9.93 ล้านตัน โดยมาจากการซื้อขายในชุมชนและส่งต่อไปยังภาคอุตสาหกรรม 5.20 ล้านตัน (ร้อยละ 52) และการแลกเปลี่ยนของเสียวัสดุเหลือใช้โดยกลุ่มผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายสินค้า ร่วมกับการเรียกคืนซากบรรจุภัณฑ์ 4.73 ล้านตัน (ร้อยละ 48) (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กรมควบคุมมลพิษ, 2559, น. 18)

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาเรื่องขยะอย่างต่อเนื่อง โดยการประกาศให้การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยเป็นวาระแห่งชาติ และผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2557 ในการดำเนินงานยังแก้ปัญหาได้บางส่วน เพราะปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตราการเกิดขยะมูลฝอยไม่สามารถควบคุมได้ ดังนั้น รัฐบาลจึงจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. 2559-2564 และผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2559 เป็นแผนแม่บทที่รัฐบาลจัดทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาขยะในภาพรวมของประเทศ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เป็นกรอบและทิศทางการดำเนินการแก้ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของประเทศ
2. ให้มีแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ในภาพรวมของประเทศและบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน
3. จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำแผนปฏิบัติการขยะมูลฝอยของจังหวัดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพ (วิจารณ์ สิมาฉายา, 2559)

สำหรับกรุงเทพฯ เป็นจังหวัดที่มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นต่อวันมากที่สุดในประเทศไทย โดยมีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นวันละกว่า 1.1 หมื่นตัน โดยเฉลี่ยประชากร 1 คน สร้างขยะวันละไม่ต่ำกว่า 1 กิโลกรัม ซึ่งปริมาณขยะจำนวนมาก ทำให้กรุงเทพฯ ต้องเผชิญกับภาวะขยะล้นเมือง หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องใช้งบประมาณในการกำจัดขยะที่หลากหลายประเภทปีละกว่า 6.5 พันล้านบาท ในขณะที่กรุงเทพฯ จัดเก็บขยะและนำไปใช้ประโยชน์ได้ประมาณร้อยละ 13 ซึ่งมีการนำเข้าสู่กระบวนการหมักเป็นปุ๋ย เพื่อนำไปใช้ดูแลต้นไม้ในเขตเมือง และร้อยละ 87 มีการนำเข้าสู่กระบวนการหมักเป็นปุ๋ย เพื่อนำไปใช้ดูแลต้นไม้ในเขตเมือง และร้อยละ 87 มีการนำเข้าสู่กระบวนการหมักเป็นปุ๋ย เพื่อนำไปใช้ดูแลต้นไม้ในเขตเมือง และร้อยละ 87 มีการนำเข้าสู่กระบวนการหมักเป็นปุ๋ย เพื่อนำไปใช้ดูแลต้นไม้ในเขตเมือง

สำหรับการกำจัดขยะแบบดั้งเดิมที่กรุงเทพฯ ใช้มาตั้งแต่ยุคแรก ในการฝังกลบขยะจำนวนไม่มากโดยใช้พื้นที่แถวรามอินทรา เขตบางเขน แต่เมื่อมีการพัฒนาเมืองทำให้มีประชากรอยู่อาศัยเพิ่มขึ้น ปริมาณขยะจึงเพิ่มจำนวนมากขึ้น ทำให้กรุงเทพฯ ต้องว่าจ้างเอกชนเป็นผู้ขนขยะไปทำการฝังกลบแทน โดยเริ่มว่าจ้างเอกชนตั้งแต่ พ.ศ. 2531 ในปริมาณวันละ 500 ตัน และปัจจุบันได้ว่าจ้างเอกชนขนขยะจากพื้นที่ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย จำนวน 3 แห่ง คือ ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยหนองแขม อ่อนนุช และสายไหม เพื่อขนไปฝังกลบในพื้นที่อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม และพื้นที่อำเภอนวมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา รวมประมาณการฝังกลบทั้งสิ้น 9,700 ตัน อัตราค่าจ้างฝังกลบของศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยหนองแขม ราคา 680 บาทต่อตัน ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยอ่อนนุช ราคา 715 บาทต่อตัน และศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยสายไหม ราคา 794 บาทต่อตัน แต่การฝังกลบขยะดังกล่าวยังคงเป็นปัญหา เนื่องจากการขนขยะจะส่งกลิ่นเหม็นและขยะที่ทับถมในพื้นที่เดียวกันเป็นเวลานานย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในพื้นที่นั้น ๆ และบริเวณโดยรอบ และในอนาคตพื้นที่ฝังกลบขยะจะมีไม่เพียงพอต่อปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอนาคต

ดังนั้น กรุงเทพฯ จึงหาแนวทางกำจัดขยะรูปแบบอื่น ๆ ที่สามารถกำจัดขยะโดยไม่หลงเหลือเศษซากใด ๆ ทั้งนี้ กรุงเทพฯ ได้มุ่งเน้นการกำจัดด้วยการเผาทำลายหรือการกำจัดแนวทางอื่น ๆ ที่สามารถสร้างให้เกิดเป็นพลังงานไฟฟ้าได้ เพื่อเป็นการนำขยะมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบ

ต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีการวางแผนงานการดำเนินโครงการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. 2559-2564 ที่กำหนดให้การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยเป็นวาระแห่งชาติ เน้นการลดการเกิดขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง การกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายแบบศูนย์รวมด้วยการใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน และการแปรรูปเป็นพลังงานหรือทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

แผนงานโครงการเพิ่มระบบกำจัดขยะมูลฝอยของกรุงเทพฯ ได้แก่

1. โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอย โดยระบบเตาเผามูลฝอย ขนาดไม่น้อยกว่า 1,000 ตันต่อวัน ที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุช ระยะเวลาดำเนินการ 24 ปี วงเงิน 7,330 ล้านบาท
2. โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอย โดยระบบเตาเผามูลฝอย ขนาดไม่น้อยกว่า 1,000 ตันต่อวัน ที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม ระยะเวลาดำเนินการ 24 ปี วงเงิน 7,330 ล้านบาท
3. โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยจากสถานีขนถ่ายมูลฝอยระบบใหม่ และนำไปกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยสายไหม ระยะเวลา 23 ปี วงเงิน 4,964 ล้านบาท
4. โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยจากสถานีขนถ่ายมูลฝอยที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม วงเงิน 4,964 ล้านบาท
5. สถานีโครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยพร้อมบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้การจัดการขยะและของเสียชุมชน ระยะเวลาดำเนินการ 23 ปี วงเงิน 1,642.5 ล้านบาท
6. โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยจากสถานีขนถ่ายมูลฝอยรัชวิภา และนำส่งไปกำจัดที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยของกรุงเทพฯ ระยะเวลาดำเนินการ 11 ปี วงเงิน 798.7 ล้านบาท

แผนงานโครงการดังกล่าวจะช่วยในการกำจัดขยะด้วยระบบต่าง ๆ ได้ถึง 5,000 ตันต่อวัน ทั้งนี้ กรุงเทพฯ จะเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาลงทุนก่อสร้างทั้งระบบ ซึ่งจะไม่ใช้งบประมาณของภาครัฐดำเนินการ แต่กรุงเทพฯ จะเป็นผู้จ้างเหมาเอกชนในการจัดการตามอัตราค่าจ้างที่เหมาะสมต่อไป (ญาดา ทรัพย์สินพิทักษ์, 2561, น. 14)

ตัวอย่างเตาเผาขยะมูลฝอยที่ประเทศไทยใช้อยู่ในปัจจุบันมีดังนี้ (ผลกระทบต่อสุขภาพจากเตาเผาขยะชุมชน, 2558, น. 6-9)

1. เตาเผาชนิดตะกรับ (Stoker-Fired Incinerator) เป็นเตาเผาที่ใช้หลักการในการเผาไหม้ โดยอุณหภูมิภายในเตาประมาณ 850-1,200 องศาเซลเซียส เป็นรูปแบบที่นิยมใช้กันมาก เหมาะสำหรับใช้กับขยะมูลฝอยที่มีปริมาณมาก ประมาณ 150 ตันต่อวันขึ้นไป โดยเริ่มจากรถเก็บขนขยะมูลฝอยมาถ่ายเทลงบ่อรับขยะมูลฝอย จากนั้นเครนหรือกัมพูทำหน้าที่ในการตักและป้อนขยะมูลฝอยเข้าสู่ช่องเตาเผาซึ่งมีตะกรับรองรับอยู่เพื่อทำหน้าที่เคลื่อนขยะให้ผสมกัน และกระจายให้ทั่วเตาเผาทำให้การเผาไหม้เป็นไปอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ การเคลื่อนที่ของตะกรับจะทำให้ขยะมีการเคลื่อนย้ายและผสมผสานกันอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้อากาศที่ใช้ในการเผาไหม้สามารถแทรกซึมทั่วถึงพื้นผิวของขยะ ส่วนผนังของห้องเผาไหม้ในเตาเผาขยะจะบุด้วยอิฐทนไฟ (Refractory Wall) หรือแบบผนังน้ำ (Water Wall) สำหรับแบบผนังน้ำนี้จะทำงานโดยใช้อากาศส่วนเกินในปริมาณต่ำ ซึ่งช่วยลดปริมาตรของห้องเผาไหม้และลดขนาด

ของอุปกรณ์ควบคุมมลพิษในอากาศ โดยความร้อนที่ได้สามารถนำกลับมาเป็นพลังงานและนำไปใช้ประโยชน์ได้ ส่วนเถ้าที่ได้จากการเผาไหม้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ เถ้าหนัก คือ เถ้าที่เหลืออยู่กับเตาเผา (Bottom ash) และเถ้าลอย คือ เถ้าที่ลอยปะปนไปกับอากาศเสีย (Fly ash) เถ้าหนักจะถูกลำเลียงไปยังบ่อรับเถ้า ส่วนเถ้าลอยจะปนไปกับอากาศเสียเข้าสู่ระบบบำบัดอากาศ ซึ่งนิยมใช้ชุดถุงกรอง (Bag Filter) หรือเครื่องดักจับฝุ่นแบบไฟฟ้าสถิต (Electrostatic Precipitator) ก่อนที่จะระบายออกสู่บรรยากาศภายนอก

ข้อดีและข้อเสียของเตาเผาชนิดตะกรับมีดังนี้

1. ข้อดีของเตาเผาชนิดตะกรับ

- 1) ไม่ต้องคัดแยกหรือบดตัดขยะมูลฝอยก่อน
- 2) เป็นเทคโนโลยีที่มีการใช้กันอย่างแพร่หลายและได้รับการทดสอบแล้ว
- 3) สามารถจัดการกับขยะมูลฝอยที่มีองค์ประกอบ และค่าความร้อนที่เปลี่ยนแปลง

ตลอดเวลาได้ดี

- 4) ให้ค่าประสิทธิภาพเชิงความร้อนได้สูงถึงร้อยละ 85
- 5) สามารถเผาทำลายได้ถึง 1,200 ตันต่อวัน หรือ 50 ตันต่อชั่วโมง

2. ข้อเสียของเตาเผาชนิดตะกรับ

- 1) ใช้เงินลงทุนและค่าใช้จ่ายด้านการบำรุงรักษาค่อนข้างสูง

2. เตาเผาชนิดหมุน (Rotary Kiln Incinerator) ระบบเตาเผาชนิดหมุนเป็นห้องเผาไหม้ทรงกระบอก สามารถหมุนได้รอบแกนและมีฉนวนหุ้มโดยรอบ ขยะจะเคลื่อนตัวไปตามผนังของเตาเผา ทรงกระบอกตามการหมุนของเตาเผา ซึ่งทำมุมเอียงกับแนวระดับ เตาเผาชนิดหมุนส่วนใหญ่จะเป็นแบบผนังอิฐทนไฟ โดยมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตั้งแต่ 1-5 เมตร และมีความยาวตั้งแต่ 8-20 เมตร สามารถเผาทำลายขยะมูลฝอยได้ตั้งแต่ 2.4 ตันต่อวัน (0.1 ตันต่อชั่วโมง) จนถึงประมาณ 480 ตันต่อวัน (20 ตันต่อชั่วโมง) แต่เตาเผาชนิดหมุนจะมีประสิทธิภาพพลังงานที่ต่ำกว่าเล็กน้อย แต่ยังคงมีค่ามากกว่าร้อยละ 80 เนื่องจากเวลาที่ใช้ในการเผาไหม้ของก๊าซไอเสียค่อนข้างสั้นเกินไปสำหรับการทำปฏิกิริยาการเผาไหม้ในเตาเผาแบบหมุน ดังนั้น เตาเผาดังกล่าวสามารถเผาไหม้มูลฝอยที่มีคุณสมบัติไม่สม่ำเสมอได้สูง และสามารถควบคุมระยะเวลาการเผาไหม้ของขยะในเตาเผา (Residence combustion time of waste) ได้เป็นอย่างดี จึงทำให้สามารถเผาทำลายขยะประเภทขยะอันตราย (Hazardous waste) ได้ดี

ข้อดีและข้อเสียของเตาเผาชนิดหมุนมีดังนี้

1. ข้อดีของเตาเผาชนิดหมุน

- 1) ไม่ต้องการการคัดแยกหรือบดตัดขยะมูลฝอยก่อน
- 2) ให้ค่าประสิทธิภาพเชิงความร้อนได้สูงถึงร้อยละ 80
- 3) สามารถจัดการกับขยะมูลฝอยที่มีองค์ประกอบและค่าความร้อนที่เปลี่ยนแปลงได้

ตลอดเวลาเป็นอย่างดี

2. ข้อเสียของเตาเผาชนิดหมุน

- 1) เป็นเทคโนโลยีที่มีใช้ในการเผาทำลายขยะมูลฝอยค่อนข้างน้อย
- 2) เงินลงทุนและบำรุงรักษาค่อนข้างสูง
- 3) ความสามารถในการเผาทำลายสูงสุดต่อหนึ่งเตาประมาณ 480 ตันต่อวัน หรือ

20 ตันต่อชั่วโมง

3. เตาเผาชนิดฟลูอิดไดซ์เบด (Fluidized Bed) เป็นเตาเผาขยะมูลฝอยที่ใช้ตัวกลางในการนำความร้อน โดยตัวกลางมีคุณสมบัติในการกระจายความร้อนได้เป็นอย่างดี ตัวกลางที่มักนิยมใช้ ได้แก่ หินทราย ทั้งนี้ ขยะมูลฝอยที่จะนำมาเผาต้องผ่านการลดขนาดให้มีขนาดเล็กกลง เมื่อขยะถูกลำเลียงมายังช่องเผาตัวกลางและขยะมูลฝอยจะถูกกวนผสมกันในเตาเผาใหม่ และใช้อากาศเป่าทำให้ขยะมูลฝอยไหลไปตามแรงลมเป่า และมีอุณหภูมิของการเผาไหม้ประมาณ 600-1,000 องศาเซลเซียส เตาเผาชนิดนี้ทำงานโดยอาศัยหลักการที่อนุภาคของแข็งที่รวมตัวเป็น Bed (วัสดุที่เติมเข้าไปในเตาเพื่อช่วยให้เกิดการเผาไหม้ต่อเนื่อง) ในเตาเผาผสมเข้ากับขยะมูลฝอยทำหน้าที่เป็นเชื้อเพลิง สำหรับการเผาไหม้ถูกทำให้ลอยตัวขึ้นเนื่องจากอากาศที่เป่าเข้าด้านข้าง ซึ่งเตาเผาจะมีรูปร่างเป็นทรงกระบอกตั้งและวัสดุที่ทำจาก Bed มักทำมาจากทราย ซิลิกา หินปูน หรือวัสดุเซรามิก การใช้งานเตาเผาชนิดนี้อยู่ในขั้นเริ่มต้น เนื่องจากมีการพัฒนาเทคโนโลยีเตาเผาอยู่อย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ เตาเผาชนิดนี้มีข้อได้เปรียบที่สามารถลดปริมาณสารอันตรายและมีประสิทธิภาพเชิงความร้อนสูงสามารถใช้ได้กับเชื้อเพลิงหลากหลายประเภท ข้อเสียเปรียบ คือ หลักการของเตาเผาชนิดนี้ต้องมีกระบวนการในการจัดการขยะมูลฝอยเบื้องต้นก่อนที่จะสามารถป้อนเข้าสู่เตาเผา และเนื่องจากขยะมูลฝอยมีลักษณะและคุณสมบัติที่หลากหลายจึงทำให้เกิดความลำบากในการทำให้ได้เชื้อเพลิงที่ตรงตามความต้องการ

ข้อดีและข้อเสียของเตาเผาชนิดฟลูอิดไดซ์เบดมีดังนี้

1. ข้อดีของเตาเผาชนิดฟลูอิดไดซ์เบด

- 1) เงินลงทุนและค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาค่อนข้างต่ำ เนื่องจากการออกแบบที่ง่าย
- 2) ให้ค่าประสิทธิภาพเชิงความร้อนได้สูงถึงร้อยละ 90
- 3) สามารถใช้ในการเผาทำลายเชื้อเพลิงที่หลากหลายประเภท และสามารถรองรับได้ทั้งกากของแข็งและเหลว โดยเผาทำลายร่วมกันหรือแยกจากกัน

2. ข้อเสียของเตาเผาชนิดฟลูอิดไดซ์เบด

- 1) ปัจจุบันยังจัดว่าเป็นเทคโนโลยีที่ยังต้องการการทดสอบอยู่สำหรับการเผาทำลายขยะมูลฝอยชุมชน
- 2) ค่อนข้างมีข้อจำกัดด้านขนาดและองค์ประกอบของขยะ โดยทั่วไปต้องมีกระบวนการในการจัดการขยะก่อนส่งเข้าเตาเผา

บทสรุปและข้อเสนอแนะจากผู้ศึกษา

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาขยะล้นเมือง โดยเฉพาะกรุงเทพฯ ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดขยะมูลฝอย คือ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว การขยายตัวของเขตเมือง จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น การหลั่งไหลเข้ามาของแรงงานข้ามชาติภายหลังจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การบริโภคที่ใช้ทรัพยากรอย่างไม่รู้ค่าและเกินความพอดี ในอดีตกรุงเทพฯ ใช้วิธีการกำจัดขยะโดยการฝังกลบขยะแต่เมื่อมีการพัฒนาเมืองทำให้มีประชากรอยู่อาศัยเพิ่มขึ้นและมีปริมาณขยะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย การฝังกลบขยะยังคงเป็นปัญหา เนื่องจากการขนขยะจะส่งกลิ่นเน่าเหม็นส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและสภาพแวดล้อมโดยรอบ จึงเป็นปัญหาใหญ่ที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันแก้ปัญหา ดังนั้น กรุงเทพฯ จึงหาแนวทางเพิ่มระบบกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์และลดการฝังกลบให้ต่ำกว่าร้อยละ 50 ตามแผนพัฒนากรุงเทพฯ 20 ปี มีการวางแผนงานโดยใช้วิธีการจ้างเหมาเอกชนกำจัดขยะมูลฝอย และใช้ระบบเตาเผาขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อจะได้นำความร้อนมาเป็นพลังงานไฟฟ้าในอนาคต ทั้งนี้ แนวทางการกำจัดขยะมูลฝอยของกรุงเทพฯ เป็นการดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ มาตรา 258 ข. ด้านอื่น ๆ (3) จัดให้มีระบบจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านอื่น ๆ ได้

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่ารัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีการกำหนดนโยบายหรือแนวทางต่าง ๆ มาแก้ปัญหา แต่หากประชาชนยังขาดวินัยและพฤติกรรมในการอุปโภคบริโภค ปัญหาขยะมูลฝอยก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้สำเร็จ ดังนั้น ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันแก้ปัญหาดังกล่าว โดยเริ่มจากการให้ความรู้สร้างวินัย และกระตุ้นจิตสำนึกแก่เยาวชน และประชาชน ในการอุปโภคบริโภคสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงมีการคัดแยกขยะอย่างถูกหลักวิชาการ เพื่อนำไปแปรสภาพและหมุนเวียนนำกลับมาใช้ใหม่หรือนำมาแปรสภาพเป็นพลังงานทดแทน ส่วนผู้ประกอบการควรผลิตวัสดุจากวัสดุจากธรรมชาติออกจำหน่ายเพื่อลดภาวะโลกร้อน นอกจากนี้ ประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาอีกประการหนึ่ง คือ การต่อต้านของชาวบ้านในพื้นที่ที่มีการสร้างโรงงานเตาเผาขยะมูลฝอย ดังนั้น รัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรอธิบายถึงเหตุผลและความจำเป็นให้ประชาชนเข้าใจ พร้อมกับสร้างความเชื่อมั่นว่าจะไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อมโดยรอบ หากเกิดปัญหาหรือมีข้อผิดพลาดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมที่จะรับผิดชอบ และมีมาตรการเยียวยาอย่างทันท่วงที

บรรณานุกรม

- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กรมควบคุมมลพิษ. (2559). รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2559. กรุงเทพฯ: บริษัท หัวใหญ่ จำกัด.
- กระทรวงสาธารณสุข, กรมอนามัย (2558). ผลกระทบต่อสุขภาพจากเตาเผาขยะชุมชน. กรุงเทพฯ: อินฟินิตี นนทบุรี.
- ญาดา ทรัพย์รักษาพิทักษ์. (29 มกราคม 2561). ปิดตำนานฝังกลบขยะเดินทางกำจัดขยะแบบสิ้นซากไม่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม. เดลินิวส์, น. 14.
- วิจารณ์ สิมาฉายา. (2559). แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559-2564). สืบค้น 15 มีนาคม 2561 จาก http://infofile.pcd.go.th/waste/PP_Fukuoka2.pdf